

[Poul Hansen (Kalundborg).]

lem ikke kan have monopol på saglige synspunkter; det kan virkelig tænkes, at også andre opfattelser end hans kan være sagligt velbegrundede, og det mener jeg at være opfattelser er i denne sag; det mener jeg også er dokumenteret.

Til slut vil jeg bare gøre en bemærkning til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, som i går gjorde et stort nummer ud af, at arbejderne på svovlsyrefabrikken i Kalundborg var modvillige overfor hjemmevernet. Jeg vil gerne have lov til at takke det ærede medlem for denne udtalelse. Jeg skal drage omsorg for, at den bliver kendt i Kalundborg, således at man kan se, hvem det er, der glæder sig, når der er modvilje mod hjemmevernet.

Harald Petersen: Når jeg i går behandlede problemet om det, jeg kaldte hovedet og kroppen, altså institueringen af forsvarrets øverste ledelse og det, vi drøfter i dag, i forhold til det, der senere skal komme som ordningens opbygning, både personelt og materielt, havde jeg ikke i sinde at rette nogen som helst kritik imod den højtærede minister, men kun ganske naturligt at pege på de konsekvenser, der opstår, når vi tager det første afgørende skridt i retning af opbygningen af det, som vi kalder et effektivt forsvar, og som, netop hvis det skal være effektivt, også må kræve en vis reel mening i den fortsatte opbygning. Endvidere havde jeg blot ønsket at pege på, at der må være et rimeligt forhold imellem mål og midler, og at der må være en vis harmoni i opbygningen. Det var almindelige betragtninger, som ikke i mindste måde havde brod til det samarbejde, som den højtærede minister og jeg har haft, og det resultat af samarbejdet, som foreløbig foreligger her.

Den højtærede minister foretrak at henvise spørgsmålet om ressortfordelingen i ministeriet og ordningen af forholdene mellem ministeriet og kommandomyndighederne til behandling i det kommende udvalg, og det skal jeg ikke have noget at indvende imod, selvom jeg gerne ville have hørt en bedømmelse af den højtærede minister af de to foreliggende betænkninger, som spiller en rolle for hele dette problems praktiske løsning i den kommende tid; men vi kan tage spørgsmålet op i udvalget, det har jeg ikke det fjerneste imod.

Den højtærede minister fremsatte også nogle betragtninger om det problem, jeg havde rejst: militær eller civil leder af forsvarsministeriet, og pegede i denne forbin-

delse på, at en civil departementschef måske bedre kunne varetage den civile befolknings interesser end en militær departementschef. Jeg skal ikke gå langt ind på hele denne problemdrøftelse i almindelighed, det kan vi jo også veksle nogle ord om under udvalgsbehandlingen, men jeg vil dog overfor denne betragtning gerne gøre gældende, at i forholdet til den civile befolkning må det vel være den civile forsvarsminister, der har de allerbedste betingelser for at kunne røgte denne opgave, selvom han ikke har en civil departementschef ved sin side. Jeg tillægger ikke det argument, som den højtærede minister fremførte, om stillingen i de øvrige civile ministerier, om besættelsen af departementschefstillingen der nogensomhelst betydning i den forbindelse, hvori vi her diskuterer problemet. På trods af al tale om ønskeligheden af at gøre de militære ministerier så civilt præget som muligt, og det har jeg intet at indvende imod, må man nu alligevel ikke glemme, at der her er tale om særlige forhold. De militære ministerier er nu engang på mange områder ministerier af en særlig karakter, og jeg nævnte i går to bestemte forhold, som jeg navnlig mener har betydning for ministeren selv, nemlig personelforholdene, skoleforholdene og vekselvirkningen imellem administrationen og livet i værnene; her mener jeg, at vi skal vogte os for i den militære administration at skabe forhold, hvorved den kommer på for lang afstand fra det daglige liv indenfor de 3 værn, som Danmarks forsvar er opbygget på. Det er ud fra disse synspunkter, jeg mener, der er et problem, man ikke kan feje til side, uden at man har alle momenter i sagen for øje.

Må jeg så sige til den højtærede forsvarsministers kraftige polemik mod min partifælle, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, at jeg synes, den højtærede minister har taget det ærede medlems særbetragtninger alt for tragisk, i hvert fald meget mere tragisk, end jeg har gjort det. Det kan naturligvis have sin forklaring i, at jeg er mere vant til turen. Men iøvrigt vil jeg sige om det spørgsmål, at alle de problemer, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen berørte i sin tale i går, er endevendt, ikke alene i dagevis, men i månedsvis i forsvarskommissionen og navnlig i 5 mands udvalget, hvor intet argument fra nogen våbengren er holdt hemmeligt for os, og hvor vi virkelig så godt vi kunne — og der er det selvfølgelig evnen, der sætter grænsen; det indrømmer jeg —, men i hvert fald så godt vi kunne, har sat os ind i selve problemstillingen og draget en saglig konsekvens af de